

'KABİLİYET ENVANTERİNİ ÇIKARACAĞIZ'

ANKARA Sanayi Odası'nın (ASO) ağustos dönemi oda meclisi ile 2. ve 3. OSB müteşebbis heyet müşterek toplantıları, oda binasında gerçekleştirildi. ASO Başkanı Seyit Ardic burda yaptığı konuşmada, Malazgirt Zaferi'nin 955'inci, Büyük Taarruz'un 104'üncü yıl dönümü ile 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı kutladı. Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Mühendislik Firması Listesi'ndeki Türk mühendislik firması sayısının 48'e yükseldiğini ifade eden Ardic, bu firmalardan 22'sinin Ankara merkezli olmasının ayrı bir gurur kaynağı olduğunu söyledi. Ülkenin geleceği açısından stratejik alanları belirlemenin önemine dikkat çeken Ardic, "Teşvik, işletmeyi geçici olarak ayakta tutan bir yardım değil, onu küresel rekabete hazırlayan, teknolojik ilerlemeye zorlayan ve sonuç üreten bir sanayi politikası olmalıdır. Ülke olarak bizim önceliğimiz de kendi üretim yapımıza, finansman imkânlarımıza ve dış ticaret ilişkilerimize uygun özgün bir model kurmak olmalıdır" diye konuştu. Ardic, stratejik alanların ise kamu ve özel sektör iş birliğiyle belirlenmesi gerektiğini söyledi. Enflasyonla mücadele eden vazgeçmenin mümkün olmadığını ancak dezenflasyon programının sanayisizleşmeye dönüşmemesi gerektiğini vurgulayan Ardic, "İhtiyacımız olan, enflasyonla mücadeleyi, üretimi ve ihracatı gözeterek önceleyen daha dengeli bir politika bileşimidir. Para politikasının daha sade, öngörülebilir bir yapıya kavuşturulması ve parasal aktarım mekanizmasının güçlendirilmesi büyük önem taşıyor" değerlendirmesini-

de bulundu. Ankara'nın bu anlamda ülke genelinden ayrıştığına işaret eden Ardic, imalat istihdamında bu yılın 7 aylık döneminde Ankara'da geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23'ün üzerinde güçlü bir artış gerçekleştiğini bildirdi. Ardic, böylece Ankara'nın artış hızının, Türkiye ortalamasının 5.7 katına ulaştığı bilgisini vererek, "Savunma ve havacılık başta olmak üzere elektronik ve optik, makine ve teçhizat, yazılım, ileri mühendislik ve sistem entegrasyonunda belirgin bir sanayi derinleşmesi yaşıyoruz. Ankara bir taraftan yüksek teknoloji ve bilgi yoğun sektörlerde yeniden sanayileşirken diğer taraftan geleneksel ve daha kırılgan üretim katmanlarında sanayisizleşme baskısıyla karşı karşıya kalıyor" dedi.

GEREKLİ ADIMLARI ATACAĞIZ

Başkentte gerçekleştirilen 2026 NATO Ankara Zirvesi'nin kent sanayisi açısından yeni bir fırsat penceresi açtığını belirten Ardic, şunları kaydetti: "Zirvenin sanayimiz açısından asıl önemi, savunma üretim ve tedarik düzeninde başlayan değişimdir. Yeni dönemde bir ürüne veya fabrikaya sahip olmanın yanında, üretim kapasitesinin

belgelenebilir, uluslararası sistemlerde görünür ve gerektiğinde hızla dönüştürülebilir olması da stratejik değer taşıyor. Bu yaklaşım, henüz ürünün olmasa da makine altyapısı ve üretim kabiliyeti bulunan firmalarımıza uluslararası tedarik zincirlerinin kapısını açabilir. Oda olarak, NATO'nun savunma tedarikindeki yeni düzenine üyelerimizi hazırlamak için gerekli adımları atacağız. Firmalarımızın hazırlık düzeyini tespit edecek, kapasite raporlarımızdan yararlanarak Ankara sanayisinin uluslararası sistemlerde aranabilir kabiliyet envanterini çıkaracağız. Kodlama ve teknik dosya eğitimlerinden test ve belgelendirme süreçlerine kadar ihtiyaç duydukları her alanda firmalarımızın yanında olacağız, bir tip sözleşme kılavuzu hazırlayacağız. NATO'nun uygulama planı hazırlanırken Ankara sanayisinin görüş ve ihtiyaçlarının ulusal karar süreçlerine yansımaları için çalışacağız. Bugün çok sayıda KOBİ'miz, büyük savunma kuruluşlarının tedarik zincirlerinde başarıyla üretim yapıyor. Hedefimiz, firmalarımızın alt yüklenici olarak edindikleri bilgi ve tecrübeyi daha ileri bir seviyeye taşıyarak kendi ürün ve teknolojilerini geliştirmelerini sağlamaktır."

EKONOMİ POLİTİKASI

"Sanayici yatırımın değil, ayakta kalmanın hesabını yapıyor"

ASO/**Seyit Ardic**: İhtiyacımız; enflasyonla mücadele, üretim ve ihracatı gözeten dengeli bir politika bileşimi/**02**

Dezenflasyon, sanayisizleşmeye dönmesin!

HÜSEYİN GÖKÇE / ANKARA

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardic, enflasyonla mücadelenin en ağır bedelini sanayicilerin ödediğini belirterek, "Enflasyonla mücadelede vazgeçmek elbette mümkün değildir. Ancak dezenflasyon programının sanayisizleşmeye dönüşmesine de izin veremeyiz. Sanayicilerimiz bugün yeni yatırım yapmanın değil, bu zor koşullara daha ne kadar dayanabileceğinin, nasıl ayakta kalabileceğinin hesabını yapıyor" dedi.

ASO Ağustos ayı Meclis toplantısını

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardic, sanayicilerin gelinen ortamda yeni yatırım yapmanın değil, bu zor koşullara ne kadar dayanabileceğinin, nasıl ayakta kalabileceğinin hesabını yaptığını belirtirken "Fiyat istikrarını sağlamaya çalışırken, üretim istikrarını kaybetmemeliyiz" dedi.

da konuşan Ardic, 2023 yılının ortasından bu yana sıkı parapolitikası ağırlıklı bir dezenflasyon programı uygulandığını Mayıs 2024'te yüzde 75'e kadar çıkan yıllık enflasyonun yüzde 30'lar seviyesine gerilemesinin önemli bir kazanım olduğunu belirterek, "Ancak bugün geldiğimiz nokta, yılın ilk ayındaki seviyenin bile hâlâ bir miktar

üzerindedir. Son bir yıldaki düşüş iki puanın altında kalmıştır. Enflasyonla mücadelenin en ağır bedelini ise biz sanayiciler ödüyoruz. Bu tablonun sanayiciyi ilgilendiren bir yönü daha var. Mal enflasyonu yüzde 27 bandına inerken hizmet enflasyonu yüzde 40'a yakını seyrediyor. Oysa; kira, lojistik, si-

leri bizim de maliyetimizin içindedir. Makas buradan açılıyor" dedi.

"Fiyat istikrarını sağlamaya çalışırken üretim istikrarını kaybetmemeliyiz"

"Enflasyonla mücadelede vazgeçmek elbette mümkün değildir. Ancak dezenflasyon programının sanayisizleşmeye dönüşmesine de izin veremeyiz" diyen Ardic, şöyle devam etti: "Sanayicilerimiz bugün yeni yatırım yapmanın değil, bu zor koşullara daha ne kadar dayanabileceğinin, nasıl ayakta kalabileceğinin hesabını yapıyor. Fiyat istikrarını sağlamaya çalışırken, üretim is-

tikrarını kaybetmemeliyiz. İhtiyacımız olan, enflasyonla mücadeleyi üretimi ve ihracatı gözeterek önceleyen daha dengeli bir politika bileşimidir. Bu mücadele Merkez Bankası'nın faiz politikasıyla sınırlı kalmaz. Kamu harcamaları, vergi politikası, yönetilen ve yönlendirilen fiyatlar ve beklenti yönetimi; para politikası ile güçlü bir eş güdüm içinde yürütülmelidir. Ayrıca para politikasının daha sade, öngörülebilir bir yapıya kavuşturulması ve parasal aktarım mekanizmasının güçlendirilmesi büyük önem taşıyor."

"Veriler yarınki kapasitenin de yavaşladığını söylüyor"

Haziran ayı verilerinin sanayinin ana eğilimindeki zayıflığın sürdüğünü gösterdiğini, imalat sanayii üretiminin yüzde 1.5 gerilediğine, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış üretimdeki aylık artış ise yüzde 0.1'de kaldığına dikkat çeken Ardic, "Verilerin en dikkat çekici yönü, gelecekteki üretim gücümüz açısından önem taşıyan alanlardaki gerilemedir. Makine, teçhizat ve yeni üretim kapasitesiyle doğrudan ilişkili sermaye malı üretimi yıllık yüzde 4.8 geriledi. Bu tablo yalnızca bugünkü üretimin değil, yarınki kapasitenin de yavaşladığını söylüyor. İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sonuçları, bu baskının bilançolara nasıl yansıdığını gösteriyor. Üretimden satışlar yüzde 25.7 artmış görünse de fiyat artışlarının etkisini çıkardığımızda reel büyüme binde 2 ile sınırlı kalıyor. Üç yıllık reel daralmanın ardından sanayicimiz, büyüme bir yana, mevcut üretim düzeyini koruma mücadelesi veriyor. Araştırmanın en çarpıcı sonucu ise finansman yüküdür. Finansman giderleri yüzde 45 artarak 138 milyar liraya ulaşmış, faaliyet kârının yüzde 87'sini tüketmiştir. Sanayicimiz, faaliyetinden kazandığı her 100 liranın 87 lirasını finansman giderine ayırmak zorunda kalmıştır. Aynı oran İlk 500'de 85'tir. Yani yük, ölçek küçüldükçe hafiflemiyor. Bu tablo, ateşi olmayan bir hastalığa benziyor. Bacalar tütüyor, vardiya devam ediyor, siparişler geliyor; ancak üretim yapısının dayanıklılığı giderek zayıflıyor. Sorun ani bir duruş değil, sanayinin yatırım kapasitesini, verimliliğini ve rekabet gücünü zaman içinde aşındıran sessiz bir güç kaybıdır" değerlendirmesi yaptı. Sanayisizleşme riskine de değinen Ardic, "Mevcut göstergeler, gerekli politika değişiklikleri yapılmadığı takdirde bu tehlikenin artık teorik bir ihtimal olmaktan çıktığını gösteriyor. Ülkemizin sanayiden uzaklaşması kalkınma modelimizi doğrudan ilgilendiren bir risktir" dedi.

"Destek sistemi yeniden kurgulanmalı"

Ülkelerin sanayi politikalarında yeni bir faza geçtiğini, devletlerin teşvik sistemleri daha seçici ve proaktif hale geldiğini de anlatan Ardic, Türkiye'nin de kendi üretim yapısına, finansman imkânları ve dış ticaret ilişkilerine uygun özgün bir model kurmak zorunda olduğunu kaydetti. "Destek sistemini yeniden kurarken artık "ne kadar veriyoruz?" sorusundan önce, "nereye veriyoruz?" sorusunu sormalıyız" diyen Ardic, şunları söyledi:

Stratejik alan belirlenmeli

"Bugün destekler çok geniş bir alana yayılıyor; ancak hiçbir sektörde yeterli ağırlığı oluşturamıyor. Oysa başarı, tek tek firmaların maliyetini düşürmekten çok, belirli alanlarda üretim gücü ve ölçek biriktiren sektörün tamamını rekabetçi hale getirmektir. Sistemimizin temel çelişkisi de işte tam burada. Firmayı büyütmeye teşvik ediyoruz; firma ölçek kazandığında ise desteği kesiyoruz. Tam güç birikmeye başladığı anda sistem elini çekiyor. Stratejik alanları kamu ve özel sektör birlikte belirlemeli; o alanlarda hangi firmaların destekleneceğine performans karar vermelidir. Büyüyen, yatırım yapan ve ihracatını artıran işletmenin desteği kesilmemeli; büyüme ve ihracat taahhüdü karşılığında devam etmelidir. Önce nefes sonra yön değil; nefes verirken yönü de kurgulamalıyız."

5,1 puan Sanayinin milli gelir
payındaki düşüş**6,1 puan**Sanayi
istihdamındaki düşüşMECLİS TOPLANTILARININ ANA GÜNDEMİ;
FİNANSMAN VE KÜRESEL DİNAMİKLER

Sanayici nefes istiyor rota bekliyor

Üretimin milli gelir ve istihdam içindeki azalan payı sanayi odalarının ana gündemi oldu. **ASO** Başkanı **Seyit Ardıç**, "İşletmelere sürekli bir nefes alanı açmalı, diğer yandan seçici destek sistemini bugünden kurmalıyız" dedi.

Ferit PARLAK

Sanayi odalarının bu ayki meclis toplantılarında, dünyada değişen üretim anlayışına işaret edilerek, Türk sanayisi için yeni bir yön tayin edilmesi istendi. Finansman darboğazındaki sanayicinin nefes almaya ihtiyacı olduğunu belirten oda başkanları, yeni dönemde iki kritik desteğin eş zamanlı ilerlemesi gerektiğini dile getirdi. Sanayinin milli gelir içindeki payı 2023 yılında yüzde 22,8'e yükseldi. Ancak bu oran, 2026 yılının ilk çeyreğinde yüzde 17,7'ye kadar geriledi. Sanayinin toplam ücretli istihdam içerisindeki payı 17 yılda 6,1 puan azaldı. Türkiye ekonomisinin istihdam ve üretim kompozisyonunda, sanayinin ağırlığının yapısal olarak zayıfladığına işaret ettiğini vurgulayan **Ankara Sanayi Odası (ASO)** Başkanı **Seyit Ardıç**, "Sanayicimiz yüksek finansman maliyeti, uzun tahsilat vadeleri ve davalara taleple mücadele ediyor. Bu nedenle iki hattı aynı anda yürütmeliyiz: Bir yandan işletmelere sürekli bir nefes alanı açmalı, diğer yandan seçici destek sistemini bugünden kurmalıyız. Kısacası, önce nefes sonra yön değil; nefes verirken yönü de kurmalıyız" dedi. **s02**

İSTANBUL SANAYİ
ODASI (İSO)
BAŞKANI ERDAL
BAHÇIVAN

YENİ BİR KAMU-ÖZEL İŞ BİRLİĞİ KÜLTÜRÜ ŞART

Kamu-özel sektör iş birliğinde yeni nesil bir sanayi planlaması yapılmalı. Kastettiğimiz planlama anlayışı, kamunun uzun vadeli kalkınma hedefleri doğrultusunda daha proaktif bir rol almasına dayanıyor. Kamu ile özel sektör arasında yeni bir iş birliği kültürü gerekiyor. **s04**

BURSA TİCARET
VE SANAYİ ODASI
(BTSO) YÖNETİM
KURULU BAŞKANI
İBRAHİM BURKAY

FONLAMADAKİ DÜŞÜŞ TİCARİ KREDİLERE YANSIMALI

TCMB'nin 1 haftalık repo ihalelerine yeniden başlaması üretimin sürdürülebilirliğini koruyacak son derece kritik bir normalleşme hamlesidir. Bankaların fonlama maliyetinde sağlanan bu gerilemenin, vakit kaybetmeksizin yüzde 45 ile yüzde 55 bandında sıkışan KOBİ ve ticari kredi faizlerine yansıtılması üretimin ve istihdamın devamlılığı için şarttır. **s04**

ANTALYA TİCARET
VE SANAYİ
ODASI (ATSO)
BAŞKANI YUSUF
HACISÜLEYMAN

UZUN VADELİ GÜÇLÜ POLİTİKALAR GELİŞTİRELİM

Sanayide yaşanacak bir gerilemenin telafisi hizmet sektöründeki kadar kolay değil. Bu nedenle sanayileşme konusunda uzun vadeli ve güçlü politikalar geliştirmeliyiz. **s13**

Sanayideki tablo, ateşi olmayan hastalığa benziyor

ASO Başkanı Seyit Ardic, sanayide üretim ve istihdamın milli gelir içindeki payının gerilemesine dikkat çekerek "erken sanayisizleşme" uyarısı yaptı. Ardic, yüksek finansman maliyetleri ve zayıflayan rekabet gücüne karşı sanayiciye nefes aldırarak ve stratejik sektörleri büyütecek yeni bir destek modeli çağrısında bulundu.

Teşvik sistemindeki çelişki...

ASO Başkanı Seyit Ardic, "Stratejik alanları kamu ve özel sektör birlikte belirlemeli; o alanlarda hangi firmanın destekleneceğine performans karar vermeli. Büyüyen, yatırım yapan ve ihracatını artıran işletmenin desteği kesilmemeli; büyüme ve ihracat taahhüdü karşılığında devam etmelidir" değerlendirmesinde bulundu.

Özgün bir model kurmalıyız

ASO Başkanı Ardic, "Ülke olarak bizim önceliğimiz de, kendi üretim yapmamız, finansman imkânlarımızı ve dış ticaret ilişkilerimize uygun özgün bir model kurmak olmalıdır. Desteğin sistemini yeniden kurarken artık "ne kadar veriyoruz?" sorusundan önce, "nerede veriyoruz?" sorusunu sormalıyız. Bugün destekler çok geniş bir alana yayılıyor; ancak hiçbir sektörde yeterli ağırlığı oluşturamıyor. Oysa başarı, tek tek firmaların maliyetini düşürmekten çok, belirli alanlarda üretim gücü ve öçek biriktirerek sektörün tamamını rekabetçi hâle getirmektedir" dedi.

Ferit PARLAK
ANKARA
ferit.parlak@dunya.com

Ankara Sanayi Odası Başkanı Seyit Ardic, "Sanayideki tablo, ateşi olmayan bir hastalığa benziyor. Bacalar tüttüyor, vardiyalar devam ediyor, siparişler geliyor, ancak üretim yapışının dayanaklılığı giderek zayıflıyor. Sorun anı bir duruş değil, sanayinin yatırım kapasitesini, verimliliğini ve rekabet gücünü zaman içinde aşındıran sessiz bir güç kayıdır" dedi.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Seyit Ardic, Meclis toplantısında yaptığı konuşmada, "sanayisizleşme" ifadesini ilk kez bundan 2 yıl önce, Eylül 2024'teyine kendisinin kullandığını belirten Ardic, Sanayinin milli gelir içindeki payı 2016 yılının ilk çeyreğinde yüzde 19,6 iken 2023 yılında yüzde 22,8'e yükseldi. Ancak bu oran, 2026 yılının ilk çeyreğinde yüzde 17,7'ye kadar geriledi. Özellikle 2023 sonrasında yaşanan 5,1 puanlık hızla düşüş, ülkemiz açısından sanayisizleşme riskinin güçlendiğine işaret ediyor. Diğer taraftan; 2009 yılında her 100 ücretli çalışanın 36'sı sanayide istihdam ediliyordu. Bugün bu sayı 30'un altındadır. Sanayinin toplam ücretli istihdam içerisindeki payı 17 yılda 6,1 puan azaldı ve bu kayıp son yıllarda hız kazandı. Bu tablo artık Türkiye ekonomisinin istihdam ve üretim kompozisyonunda sanayinin ağırlığının yapısal olarak zayıfladığına işaret ediyor" açıklamasını yaptı.

En ağır yük sanayicilerde...

Ardic, "Mayıs 2024'te yüzde 75'e kadar çıkan yıllık enflasyonun yüzde 30'lar seviyesine gerilemesi önemli bir kazanımdır. Ancak bugün geldiğimiz nokta, yılın ilk ayındaki seviyenin bile hâlâ bir miktar üzerindedir. Son bir yıldaki düşüş iki puam altında kalmıştır. Enflasyonla mücadelelenin ağır bedelini ise biz sanayiciler ödüyoruz. Bu tablonun sanayiciyi ilgilendiren bir yönü daha var. Mal enflasyonu yüzde 27 bandına inerken hizmet enflasyonu yüzde 40'a yakın seyrediyor. Oysa; kira, lojistik, sigorta, danışmanlık gibi hizmet kalemleri bizim de maliyetimizin içindedir. Makas buradan açılıyor" dedi ve ekledi: "İhtiyacımız olan, enflasyonla mücadeleleyi üretimi ve ihracatı gözeterek önceleyen daha dengeli bir politika bileşimidir. Bu mücadele Merkez Bankası'nın faiz politikasıyla sınırlı kalamaz. Kamu harcamaları, vergi politikası, yönetilen ve yönlendirilen fiyatlar ve beklenti yönetimi; para politi-

kası ile güçlü bir eş güdüm içinde yürütülmelidir. Ayrıca para politikasının daha sade, öngörülebilir bir yapıya kavuşturulması ve parasal aktarım mekanizmasının güçlendirilmesi büyük önem taşıyor."

Devletlerin rolü değişiyor

Ardic, "Ülkelerin sanayi politikaları yeni bir faza geçti. Devletlerin teşvik sistemleri daha seçici ve proaktif hale geliyor. **IMF**'in Temmuz ayında yayımlanan "Stratejik Sektörlerde Sanayi Politikası ve Ticaret Gerilimleri" çalışması bu değişimi teyit ediyor. Devletler düzenleyici olmanın ötesine geçiyor; yatırımcı, finansör ve stratejik yönlendirici olarak sahaya iniyor. Stratejik teşvikler, uzun vadeli ve uygun maliyetli finansman, kamu alımları gibi hedef odaklı sanayi politikaları bugün küresel rekabetin temel araçları haline geliyor" tespiti yaptı.

Ardic, "Ülkeler arasındaki yarış daha fazla mal üretiminin ve daha çok ihracat yapmanın ötesine geçti. Asıl yarış, geleceğin kritik teknolojilerini geliştirmek, bunların üretim altyapısını elde tutmak ve küresel değer zincirlerini yönlendirmek üzerinden yürüyor" şeklinde konuştu.

Kamu desteğinin getirdiği nokta

Ardic, "Bu dönüşümün en çarpıcı örneği Çin'dir. Çin bugün rekabet gücünü artık düşük iş gücü maliyetiyle değil; stratejik sektör seçimiyle, uzun vadeli finansmanla, kamu alımlarıyla ve teknoloji odaklı firma geliştirme politikalarıyla artırıyor" diye konuştu. OECD'nin sanayi sübvansiyonları çalışmasının, Çin modelinin küresel rekabetteki etkisini rakamlarla gösterdiğini dile getiren Ardic, "2005-2024 döneminde Çinli firmalar, OECD ülkelerindeki rakiplerinden ortalama üç ila sekiz kat daha fazla kamu desteği aldı. Küresel pazar payı kazanımlarının yüzde 22'si sübvansiyonlarla açıklanırken, Çinli

firmalarda bu oran yüzde 60'a ulaşıyor" dedi.

Çin modelinin verdiği mesaj...

Ardic, "Bu modelin bize verdiği mesaj açıktır. Sanayi politikası, bütün firmalara aynı ölçüde destek dağıtan genel bir teşvik sisteminden ibaret değildir. Önemli olan, ülkenin geleceği açısından stratejik alanları belirlemektir. Teknoloji geliştirme, verimlilik, ihracat, yerleştirme ve nitelikli istihdam kapasitesi bulunan firmaları uzun vadeli ve performansa dayalı araçlarla büyüttür. Teşvik, işletmeyi geçici olarak ayakta tutan bir yardım değil; onu küresel rekabete hazırlayan, teknolojik ilerlemeye zorlayan ve sonuç üreten bir sanayi politikası olmalıdır" şeklinde konuştu.

Nefes verirken, yön de kurgulansın

Ardic, "Sanayicimiz yüksek finansman maliyeti, uzun tahsilat vadeleri ve daralan taleple mücadele ediyor. Bu nedenle iki hattı aynı anda yürütmeliyiz. Bir yandan işletmelere sürekli bir nefes alanı açmalı, diğer yandan seçici destek sistemini bugünden kurmalıyız. Kısacası, önce nefes sonra yön değil; nefes verirken yönü de kurmalıyız" dedi.

İSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI ERDAL BAHÇIVAN:

Yeni nesil bir sanayi planlaması yapılmalı

Kamu-özel sektör iş birliğinde yeni nesil bir sanayi planlaması yapılması gerektiğini söyleyen İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Kastettiğimiz planlama; kamunun uzun vadeli kalkınma hedefleri doğrultusunda daha proaktif bir rol almasına dayanıyor" dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisinin ağustos ayı olağan toplantısı "Ekonomi ve Üretim Hayatımız İçin Planlama Gerekli mi/Gereksiz mi? Türkiye için Girişimci Devlet ve Yeni Nesil Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Üzerine bir Tartışma" ana gündemi ile gerçekleşti. Açılışta konuşan İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, üretimin ve günlük yaşamın hızla değiştiği Bilişim ve Yapay Zeka Çağ'ında ezberleri bozmanın hayati bir öneme sahip olduğunu belirterek "Bilişim ve Yapay Zeka Çağ'ında 'düşünsel konfor alanına, rutine ve alışkanlıklarına dokunmayın' diyenleri çok zor görüyoruz. Ezberleri bozmak, hiç sorgulanmayan kabulleri tartışmak artık hayati bir öneme sahip. Bu anlayıştan hareketle, ekonomi ve üretim hayatımızın geleceği açısından gerekli olan bir tartışmayı ülkemizin gündemine taşıyoruz" dedi.

Pasif düzenleyici anlayıştan girişimci devlete geçiş

Konuşmasında hiper küreselleşme ve devleti ekonomiden tamamen çeken anlayışın 2008 krizi, pandemi arz şokları ve jeopolitik riskler gibi etkenlerle son bulduğuna dikkat çeken Bahçivan, şunları söyledi: "Elbette bu süreci hızlandıran bir diğer faktör de teknolojik gelişmeler oldu. Otomasyon ve robotik teknolojilerin üretimde giderek daha fazla kullanılması, işgücü maliyetlerinin rekabet gücü üzerindeki ağırlığını görece azaltırken, bu durum gelişmiş ülkelerde 'içeride üretim' eğilimlerini güçlendirdi. Bugün yapay zekâ alanında yaşanan gelişmeler, sanayi üretiminin niceliksel büyümeden ziyade niteliksel bir sıçramanın eşliğinde olduğunu gösteriyor. Yaşanan dönüşüm, bir yandan ülkeler açısından bir ulusal güvenlik boyutu taşırken, öte yandan böyle bir ekosistemi kurmak için gereken devasa yatırımlar, devletlere planlama, yeni nesil finansman ve teşvik sistemlerinin geliştirilmesi gibi kritik görevler yüklüyor. Bugün geldiğimiz noktada daha korumacı, kuralların daha fazla güç ilişkileri tarafından şekillendiği ve jeopolitiğin gölgesinin tüm ekonomik süreçlere düştüğü bir ekonomik düzene doğru ilerliyoruz. Devletin ekonomideki rolü ve özel sektörle ilişkileri de bu dönüşümün merkezinde yer alıyor. Sanayi ve dış ticaret politikaları yeniden önem kazanırken, sektörel önceliklendirme, stratejik yatırımlar ve kamu-özel iş birliği hem rekabet hem de güvenlik kaygılarıyla ekonomik gündemin üst sıralarına yükseliyor. Yani devletin ekonomide salt düzenle-

lojik gelişmeler oldu. Otomasyon ve robotik teknolojilerin üretimde giderek daha fazla kullanılması, işgücü maliyetlerinin rekabet gücü üzerindeki ağırlığını görece azaltırken, bu durum gelişmiş ülkelerde 'içeride üretim' eğilimlerini güçlendirdi. Bugün yapay zekâ alanında yaşanan gelişmeler, sanayi üretiminin niceliksel büyümeden ziyade niteliksel bir sıçramanın eşliğinde olduğunu gösteriyor. Yaşanan dönüşüm, bir yandan ülkeler açısından bir ulusal güvenlik boyutu taşırken, öte yandan böyle bir ekosistemi kurmak için gereken devasa yatırımlar, devletlere planlama, yeni nesil finansman ve teşvik sistemlerinin geliştirilmesi gibi kritik görevler yüklüyor. Bugün geldiğimiz noktada daha korumacı, kuralların daha fazla güç ilişkileri tarafından şekillendiği ve jeopolitiğin gölgesinin tüm ekonomik süreçlere düştüğü bir ekonomik düzene doğru ilerliyoruz. Devletin ekonomideki rolü ve özel sektörle ilişkileri de bu dönüşümün merkezinde yer alıyor. Sanayi ve dış ticaret politikaları yeniden önem kazanırken, sektörel önceliklendirme, stratejik yatırımlar ve kamu-özel iş birliği hem rekabet hem de güvenlik kaygılarıyla ekonomik gündemin üst sıralarına yükseliyor. Yani devletin ekonomide salt düzenle-

yici rolüyle, pasif bir oyuncu olarak kenarda durması gerektiği şeklindeki 1980 ve 90'ların egemen paradigmasından uzaklaşıyoruz. Bu süreç, İkinci Dünya Savaşı sonrasında katı devletçi ve merkezi planlama anlayışına dönüşü ifade etmiyor. Yaşanan değişim belki de en net ifadesini 'girişimci devlet' kavramında buluyor: Kamunun proaktif bir role geçerek, piyasaların genişlemesini, tedarik zincirlerinin daha iyi çalışmasını, özel sektörün rekabet gücünü ve yenilik kapasitesini destekleyerek kalkınmayı hızlandırdığı bir yaklaşımdan bahsediyoruz."

"Bütüncül bir yol haritasına ihtiyaç var"

Geçen ayki meclis toplantısında gündeme taşınan "Erken Sanayisizleşme" riskine atıfta bulunan Bahçivan, mevcut

programın sanayiye koruyacak şekilde güçlendirilmesi gerektiğini ifade ederek "Mevcut ekonomik programın, sanayimizin üretken kapasitesini koruyacak, kırılganlıklarını azaltacak ve teknolojik dönüşümünü destekleyecek bütüncül bir yol haritası ile güçlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz" dedi. Yapısal dönüşümün yalnızca kaynak aktarımıyla gerçekleştirilemeyeceğini, güçlü bir kurumsal koordinasyon mekanizmasına ihtiyaç duyulduğunu vurgulayan Bahçivan, şöyle konuştu: "Kamu-özel sektör iş birliğinde yeni nesil bir sanayi planlaması yapılmalı. Planlama derken, 1960'lara, 70'lere özgü aşırı merkezileşmiş, kapalı, statik planlama anlayışını geri getirmekten, ya da serbest piyasa ekonomisinin prensiplerini geri plana atmaktan bahsetmediğimizi tekrar vur-

Kalkınma bankacılığı reformu talebi

"Bu bağlamda, 'girişimci devlet' kavramını ülkemizde de yeniden düşünmek için doğru bir zamanda olduğumuza inanıyoruz" diyen Bahçivan, "Yıllardan beri dile getirdiğimiz 'kalkınma bankacılığı reformu' talebimizi de bu vesileyle bir kez daha hatırlatmak istiyorum. Girişimci devlet ve yeni nesil planlama yaklaşımından bahsediyorsak, bunun en önemli sacayaklarından biri finansmandır. Yapay zekâ devriminde ihtiyaç duyulan sanayi politikalarını geleneksel ticari banka kredileriyle yürütmenin bir sınırı vardır. Benzer şekilde, sanayimizin en büyük -ve ne yazık ki giderek büyüyen- sorunlarından biri nitelikli insan açığı. Bu açığın giderilmesi için öncelikli ihtiyaçların belirlenmesi ve eğitim politikalarının bu ihtiyaçlarla daha güçlü bir şekilde eşleştirilmesi de yeni nesil planlamanın önemli bir parçası olmalı" diye konuştu.

gulamak istiyorum. Tümünü piyasaya güçlerine emanet edilmiş, kuralsız ve plan-programsız bir modelin sınırlarını da görmüş durumdayız. Kastettiğimiz planlama anlayışı, kamunun uzun vadeli kalkınma hedefleri doğrultusunda daha proaktif bir rol almasına dayanıyor. Günümüzün giderek zorlaşan küresel rekabet koşullarında, kamu ile özel sektör arasında yeni bir iş birliği kültürünü yerleştirmemiz gerekiyor."

BTSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI İBRAHİM BURKAY:

Ticari kredi faizlerinde de düşüş adımını bekliyoruz

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO) Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Burkay, TCMB'nin likidite yönetiminde operasyonel değişikliğe giderek 1 haftalık repo ihalelerine yeniden başlamasını, enflasyonla mücadele sürecinde üretimin sürdürülebilirliğini koruyacak son derece kritik bir normalleşme hamlesi olarak niteledi. Politika faizinin sabit tutulmasına karşın bankacılık sisteminin fonlama maliyetinin genelikle yüzde 40 seviyesinden haftalık yüzde 37'lik repo seviyesine çekilmesinin piyasada örtülü olarak 3 puanlık bir indirimle denk geldiğini belirten İbrahim Burkay, "TCMB Başkanı Sayın Fatih Karahan'ın sinyalini verdiği bu likidite adımının resmiyet kazanması, sanayici ve tüccarımız üzerindeki yüksek faiz yükünü hafifletmek adına memnuniyet verici bir başlangıçtır" dedi. Ekonomi yönetimiyle

le gerçekleştirdikleri görüşmelerde iş dünyasının finansmana, uygun koşullarda erişimi konusundaki taleplerinin kısmen de olsa karşılık bulmasının önemli olduğunu belirten Burkay, "Bankaların fonlama maliyetinde sağlanan bu gerilemenin, vakit kaybetmeksiz yüzde 45 ile yüzde 55 bandında sıkışan KOBİ ve ticari kredi faizlerine yansıtılması üretimin ve istihdamın devamlılığı için şarttır. Piyasada yaşanan nakit sıkışıklığı göz önüne alındığında, BDDK tarafında da KOBİ'ler için kredi esnekliği sağlayacak adımların atılması, ihracatçımızın rekabet gücünü koruyacak dengelerin gözetilmesi reel sektörün en temel beklentisidir. TCMB'nin attığı bu örtülü indirim adımını piyasalara nefes aldıracak olumlu bir gelişme olarak görüyor, bankacılık sektörünü bu finansman rahatlamasını ticari kredi kanalla-

rına hızla yansıtmaya davet ediyoruz" diye konuştu.

Yeni nefes kredisi paketi yolda

KOSGEBeliyle yürütülen Kapasite Geliştirme Destek Programı'nın 2026 yılı 3. dönem başvurularının başlamasını da memnuniyetle karşıladıklarını dile getiren Burkay, KOBİ'lerin rekabet gücünü artıracak her adımı desteklemeye devam edeceklerini söyledi. Reel sektörün nakit akışını korumak ve finansmana erişimini

kolaylaştırmak adına tüm imkânları seferber ettiklerinin altını çizen Burkay, "Bugüne kadar Oda kaynaklarımızla desteklediğimiz Nefes Kredisi paketleri kapsamında 2017'den bu yana 7 farklı 'Nefes Kredisi' paketinde yaklaşık 8,5 milyar TL'lik destek sunarak KOBİ'lerimize can suyu olduk. Piyasalardaki yüksek finansman maliyetleri ve nakit sıkışıklığı karşısında KOBİ'lerin uygun koşullu kredilere olan ihtiyacı sürüyor. TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu öncülüğünde, üyelerimizin finansman yükünü hafifletecek yeni bir Nefes Kredisi paketinin devreye alınması için çalışmalarımızı aralıksız sürdürüyoruz. Teminat yetersizliği çeken firmalarımıza nefes aldıracak, üretimi ve istihdamı koruyacak yeni imkânları en kısa sürede Bursa iş dünyamızın hizmetine sunmayı hedefliyoruz" diye konuştu.

İşletmelerde belirsizlik planlamayı 3 aya düşürdü

ATSO Başkanı Yusuf Hacısüleyman, küresel gelişmeler, enerji fiyatlarındaki dalgalanmalar ve değişen ekonomik politikaların işletmelerin planlama süreçlerini zorlaştırdığını belirterek, birçok firmanın yıllık bütçeler yerine üç aylık dönemler üzerinden planlama yapmak zorunda kaldığını söyledi.

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) Ağustos Ayı Olağan Meclis Toplantısı'nda ekonomik gelişmelere ilişkin değerlendirmelerde bulunan ATSO Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Hacısüleyman, enflasyon, sanayide erken sanayisizleşme riski, KOBİ'lerin finansmana erişimi, turizm, COP31 hazırlıkları ve denizlerin korunmasına ilişkin açıklamalarda bulundu. Hacısüleyman, iş dünyasının en fazla ihtiyaç duyduğu konunun belirsizliğin azaltılması ve öngörülebilirliğin güçlendirilmesi olduğunu söyledi.

"Enflasyonla mücadelede belirsizlik sürüyor"

Ekonomide en önemli gündem başlıklarından birinin enflasyon olduğunu belirten Hacısüleyman, yıllık enflasyonun yüzde 31,75, üretici fiyat endeksinin ise yüzde 27 seviyesinde olduğunu söyledi. Yıla daha olumlu hedeflerle başladığını ancak küresel gelişmeler ve bölgedeki savaşların etkisiyle hedeflerin revize edilmek zorunda kaldığını belirten Hacısüleyman, iş dünyası açısından en

büyük sorunun belirsizlik olduğunu ifade etti. Hacısüleyman, "Öngörülebilirliğin güçlendirilmesi, yatırım ve üretim kararlarının sağlıklı alınabilmesi açısından büyük önem taşıyor. Yedi aylık dönemde euro yüzde 11,29, dolar ise yüzde 11,93 oranında artarken, aynı dönemde enflasyon yüzde 19,96 seviyesinde gerçekleşti. Bu tablo ihracatçımız açısından önemli bir kur makası oluşturuyor. Döviz geliri elde eden firmalarımız, içeride Türk lirası bazında artan maliyetlerini karşılamakta zorlanıyor. Kur

ile maliyetler arasındaki makasın ihracatçımızın rekabet gücünü zayıflatmaması için gerekli adımların atılması gerekiyor" dedi.

"Sanayide erken sanayisizleşme riski"

Sanayinin gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payının gerilemesinin önemli bir risk olduğunu vurgulayan Hacısüleyman, Türkiye'nin erken sanayisizleşme riskiyle karşı karşıya kalması gerektiğini söyledi. Hacısüleyman, "Güney Kore, Çin, Vietnam ve Tayland gibi ülkelerde sanayinin ekonomideki payı yüzde 20'lerin üzerinde. Sanayide yaşanacak bir gerilemenin telafisi hizmet sektöründeki kadar kolay değil. Fabrikaya, makine ve teçhizata ve uzmanlaşmış iş gücüne ihtiyaç duyuyoruz. Bu nedenle sanayileşme konusunda uzun vadeli ve güçlü politikalar geliştirmeliyiz" diye konuştu. Küresel gelişmeler, enerji fiyatlarındaki dalgalanmalar ve değişen ekonomik politikaların işletmelerin planlama süreçlerini zorlaştırdığını belirten Hacısüleyman, birçok işletmenin

artık yıllık bütçeler yerine üç aylık dönemler üzerinden planlama yapmak zorunda kaldığını söyledi. Hacısüleyman, "Ekonomik şartlar kötü olabilir, ancak öngörülebilir olduğunda işletmeler buna göre önlem alabilir. İş dünyasının en fazla ihtiyaç duyduğu konu, belirsizliğin azaltılması ve öngörülebilirliğin güçlendirilmesidir" dedi.

Turizmde gelir vurgusu

Antalya turizminin geçen yılın yaklaşık yüzde 6,5 gerisinde olduğunu belirten Hacısüleyman, sektörün yalnızca ziyaretçi sayılarıyla değerlendirilmemesi gerektiğini söyledi. Kişi başı harcama ve toplam turizm gelirinin de temel göstergeler olarak ele alınması gerektiğini belirten Hacısüleyman, ziyaretçi sayısındaki artışa rağmen gelir kaybı yaşanabileceğine dikkat çekti. Konaklama işletmelerine çalışan başına sağlanan 3 bin 500 liralık SGK prim desteğinin önemli olduğunu ifade eden Hacısüleyman, basit konaklama turizm işletme belgesine sahip tesislerin de destek kapsamına alınmasını istedi.

Ayrıntı

Ferit
PARLAK

ferit.parlak@dunya.com

Kamu alımı/teşviki ile desteklenen, rekabetçi olur, verimli de olabilir...

Dünyada da böyle: Kamunun alım yaptığı firmalar kazanıyor...

Kamunun desteklediği firmalar, daha teknolojik yatırımlarla, rekabetçi/verimli yapıya dönüşebiliyor...

Dolayısıyla edindiği “yüksek gelir/kazanç” ile de, çalışan/ürün geliştirmesi de yapabiliyor...

★ ★ ★

(Konumuz değil ama, kamu alım desteği sayesinde: Sadece kaynak tüketen; rekabetçi/verimli yapıya dönüşmeyen; çalışan/ürün geliştirme-yenler de olabiliyor...)

★ ★ ★

Serbest piyasa ve kapitalist düzeni: Diğer sistemlere göre, çok çok daha fazla çalışma motivasyonu sağlaması gibi nedenlerle benimseyenler; Ve uluslararası kuralları buna göre dizayn edenlerin de; (Koydukları uluslararası kuralların tersine) dünya ekonomisine yön veren şirketlerini bu yolla geliştirebildiği biliniyor...

★ ★ ★

Yani... Yıllarca “serbest piyasa” güzellemesi yaparak, yönlendirme yapan gelişmişlerin, anlattığı hikâyedeki gibi, “Serbest piyasa sorun çözmedi/çözmüyor; hatta sorunları büyüttü/büyütüyor...” Gizliden ve/veya alenen kamunun müdahale edip, yön verdiği, desteklediği piyasalar ise (ABD gibi, Çin gibi...), yanlış yönlenen/yönlendirilen dünya ülkelerine mal/hizmet/fikir pazarlayarak kalkınıyor...

★ ★ ★

(Kamu müdahalesi yanlış anlaşılmasın...

Konu eş/dost ilişkisiyle verilen/verilecek es-tekler veya tersi değil... Konu, fırsat eşitliğinin olduğu ekonomik iklimde, geliştirene/çalabalay-na tanınacak ayrıcalık...)

VELHAŞIL

Bugün, rasyonel düşünen ülkeler, buğdaydan makineye, çipten savuma sanayine kadar “geliştirebilen üreticilerini” (ayırt etmeden) ayakta tutmak için (Bazı ülkelerin 30, bazılarının 60, bazılarının 100 yıldır yaptığı gibi) milyarlarca dolarlık kamu kaynağını seferber ediyor... Dün ASO Başkanı **Seyit Ardıc** da dikkat çekti: “Devletler düzenleyici olmanın ötesine geçiyor; yatırımcı, finansör ve stratejik yönlendirici olarak sahaya iniyor...”

★ ★ ★

Biz mi? Kamu alımlarında “yerli üreticiye avantaj” gibi “kamu alımlarında, yabancıyla offset anlaşması”nı da (yarım offseti de anlatalım) on yıllardır konuşuyoruz...

★ ★ ★

Hatta uygulanması için kararlar alıyor, genelgeler yayınlıyoruz...

Ama uygulamıyoruz... Hatta Çin başta olmak üzere ABD, AB malı alımını daha da arttırıyoruz...

**OVP ÖNCESİ
SANAYİCİLERDEN EKONOMİ
YÖNETİMİNE ELEŞTİRİ**

Enflasyonun bedelini sanayici ödüyor

NİSANUR YILDIRIM / ANKARA

YENİ Orta Vadeli Programın (OVP) açıklanmasına günler kala sanayicilerden ekonomi yönetimine yüksek faiz ve üretim uyarıları art arda geldi. **Ankara Sanayi Odası (ASO)** Başkanı **Seyit Ardic**, dezenflasyon programının sanayisizleşmeye dönüşmemesi gerektiğini vurgulayarak, enflasyonla mücadelenin en ağır bedelini sanayicinin ödediğini söyledi.

ASO Ağustos Ayı Meclis Toplantısında konuşan Ardic, mal enflasyonu yüzde 27 bandına gerilerken hizmet enflasyonunun yüzde 40'a yakın seyrettiğine dikkati çekti. Kira, lojistik, sigorta ve danışmanlık gibi hizmetlerin sanayicinin maliyetlerine de yansıdığını belirten Ardic, "Sanayicilerimiz bugün yeni yatırım yapmanın değil, bu zor

koşullara daha ne kadar dayanabileceğinin, nasıl ayakta kalabileceğinin hesabını yapıyor. Fiyat istikrarını sağlamaya çalışırken üretim istikrarını kaybetmemeliyiz" diye konuştu.

Geçtiğimiz günlerde "Enflasyon uğruna biz **Türkiye sanayisini** feda ediyoruz" uyarısında bulunan İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan da meclis toplantısında mevcut ekonomik programın sanayinin üretken kapasitesini koruyacak bir yol haritasıyla güçlendirilmesini istedi. Bahçivan, "Kamu-özel sektör iş birliğinde yeni nesil bir sanayi planlaması yapılmalı" dedi.

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO) Başkanı İbrahim Burak ise yüzde 45-55 bandında sıkışan KOBİ ve ticari kredi faizlerinin üretim ve istihdam üzerindeki yüküne işaret etti. Burak, "Ticari kredi kanalları açılmalı" çağrısında bulundu.

ANKARA'NIN SAVUNMA TEDARİKİ GÜÇLENİYOR

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardıç**, yeni dönemde oda üyelerini, NATO'nun savunma tedarikindeki yeni düzenine hazırlamayı hedeflediklerini belirterek, "Bugün çok sayıda KOBİ'miz, büyük savunma kuruluşlarının tedarik zincirlerinde başarıyla üretim yapıyor" dedi. ASO'nun ağustos dönemi oda meclisi ile 2. ve 3. OSB müteşebbis heyet müşterek toplantıları, oda binasında gerçekleştirildi. Ardıç, burada yaptığı konuşmada, Malazgirt Zaferi'nin 955'inci, Büyük Taarruz'un 104'üncü yıl dönümü ile 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı kutladı.

NATO ZİRVESİ FIRSAT PENCERESİ AÇTI

Başkentte gerçekleştirilen 2026 NATO **Ankara**

Zirvesi'nin kent sanayisi açısından yeni bir fırsat penceresi açtığını vurgulayan Ardıç, şunları kaydetti: "Zirvenin sanayimiz açısından asıl önemi, savunma üretim ve tedarik düzeninde başlayan değişimdir. Yeni dönemde bir ürüne veya fabrikaya sahip olmanın yanında, üretim kapasitesinin belgelenebilir, uluslararası sistemlerde görünür ve gerektiğinde hızla dönüştürülebilir olması

da stratejik değer taşıyor. Bu yaklaşım, henüz ürünü olmasa da makine altyapısı ve üretim kabiliyeti bulunan firmalarımıza uluslararası tedarik zincirlerinin kapısını açabilir. Oda olarak, NATO'nun savunma tedarikindeki yeni düzenine üyelerimizi hazırlamak için gerekli adımları atacağız. Firmalarımızın hazırlık düzeyini tespit edecek, kapasite raporlarımızdan yararlanarak **Ankara** sanayisinin uluslararası sistemlerde aranabilir kabiliyet envanterini çıkaracağız. Kodlama ve teknik dosya eğitimlerinden test ve belgelendirme süreçlerine kadar ihtiyaç duydukları her alanda firmalarımızın yanında olacağız, bir tip sözleşme kılavuzu hazırlayacağız."

ANKARA Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardıç**, sanayinin milli gelir içindeki payının 2023'te yüzde 22,8 iken 2026'nın ilk çeyreğinde yüzde 17,7'ye gerilediğini söyledi. Ardıç, "Türkiye, üretim ekonomisinden uzaklaşıyor mu? Gerekli politika değişiklikleri yapılmadığı takdirde bu tehlike artık teorik bir ihtimal olmaktan çıkıyor." dedi. Çin'in "Küçük Devler" programını örnek gösteren Ardıç, "Destek sistemini yeniden kurmalıyız." diye konuştu. ➡ 3'te

**ASO
Başkanı'ndan
sanayisizleşme
uyarısı:**

'Türkiye üretimden UZAKLAŞIYOR MU!'

AYDINLIK / ANKARA

ANKARA Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardıç, Ağustos Ayı Meclis Toplantısı'nda ekonomik duruma dair açıklamalarda bulundu. Ardıç, sanayisizleşme uyarısını ilk kez Eylül 2024'te ASO Meclis kürsüsünden dile getirdiğini hatırlatarak, sanayinin milli gelir içindeki payının 2023'te yüzde 22,8 iken 2026'nın ilk çeyreğinde yüzde 17,7'ye gerilediğini söyledi. Sanayinin üretimi istihdamdaki payının da 2009'dan bu yana 6,1 puan azaldığını belirten Ardıç, "Türkiye, üretim ekonomisinden uzaklaşıyor mu? Gerekli politika değişiklikleri yapılmadığı takdirde bu tehlike artık teorik bir ihtimal olmaktan çıkıyor." dedi.

SANAYİCİ YENİ YATIRIMDAN ÇOK AYAKTA KALMANIN HESABINI YAPIYOR

Enflasyonla mücadelenin gerekli olduğunu ancak üretim kapasitesinin korunması gerektiğini vurgulayan Ardıç, sanayicinin yüksek finansman maliyetleri, uzun tahsilat vadeleri ve daralan taleple karşı karşıya bulunduğunu ifade etti.

ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu verilerine göre üretimden satışlarda nominal artışın yüzde 25,7 olmasına karşın reel büyümenin binde 2'de kaldığını kaydeden Ardıç, finansman giderlerinin yüzde 45 artarak 138 milyar liraya çıktığını dile getirdi. Ardıç, "Sanayicimiz, faaliyetinden kazandığı her 100 liranın 87 lirasını finansman giderine ayırmak zorunda kalmıştır." diye konuştu.

İmalat sanayii üretiminin hazırlanma yıllık yüzde 1,5 gerilediğine de dikkat çeken Ardıç, sermaye maliyetindeki yüzde 4,8'lik düşüşün gelecekteki üretim kapasitesi açısından uyarı niteliğinde olduğunu söyledi.

"Sanayicilerimiz bugün yeni yatırımların yapmanın değil, bu zor koşullara daha ne kadar dayanabileceğinin, nasıl ayakta kalabileceğinin hesabını yapıyor." diyen Ardıç, dezenflasyon sürecinin sanayisizleşmeye dönüşmesine izin verilmemesi gerektiğini vurguladı.

ASO Başkanı Ardıç, Türkiye'nin üretim ekonomisinden uzaklaşma riskiyle karşı karşıya olduğunu belirterek, dezenflasyon programının sanayisizleşmeye dönüşmemesi gerektiğini söyledi. Ardıç, 'Fiyat istikrarını sağlamaya çalışırken üretim istikrarını kaybetmemeliyiz.' dedi

rim yapmanın değil, bu zor koşullara daha ne kadar dayanabileceğinin, nasıl ayakta kalabileceğinin hesabını yapıyor." diyen Ardıç, dezenflasyon sürecinin sanayisizleşmeye dönüşmesine izin verilmemesi gerektiğini vurguladı.

'ÖNEMLİ OLAN STRATEJİK SEKTÖRLERİ BELİRLEMEK'

Savunma sanayii, siber güvenlik, uydur ve radar sistemlerinin; yarı iletkenler, yapay zeka, robotik ve kuantum teknolojilerinin; batarya, elektrikli araç, güneş paneli ve hidrojen teknolojilerinin stratejik alanlara dönüştüğünü belirten Ardıç, küresel rekabetin artık yalnızca daha fazla üretim ve ihracat üzerinden yürütülmediğini kaydetti.

Ardıç, "Önemli olan ülkenin geleceği açısından stratejik alanları belirlemek; teknoloji geliştirme, verimlilik, ihracat, yerleştirme ve nitelikli istihdam kapasitesi bulunan firmaları uzun vadeli ve performansa dayalı araçlarla büyümektir." dedi.

Teşvik sisteminin de bu anlayışla değiştirilmesi gerektiğinin altını çizen Ardıç, "Teşvik, işletmeyi geçici olarak ayakta tutan bir yardım değil; onu küresel rekabete hazırlayan, teknolojik ilerlemeye zorlayan ve sonuç üreten bir sanayi politikası olmalıdır." ifadelerini kullandı.

ÇİN MODELİ: KÜÇÜK FİRMALARDAN KÜRESEL OYUNCULARA

Çin'in sanayi politikalarını bu dönüşümün en çarpıcı örneklerinden biri olarak gösteren Ardıç, ülkenin stratejik sektör seçimi, uzun vadeli finansman, kamu alımları ve teknoloji odaklı firma geliştirme politikalarıyla rekabet gücünü artırdığını söyledi.

Çin'in "Küçük Devler" programıyla kritik ara malı ve teknoloji üreten orta ölçekli firmaları sistemli biçimde büyüttüğüne dikkat çeken Ardıç, OECD verilerine göre 2005-2024 döneminde Çinli firmaların OECD ülkelerindeki rakiplerinden ortalama üç ila sekiz kat daha fazla kamu desteği aldığını ifade etti.

Ardıç, kamu bankalarının finansmanı, vergi avantajları, ihracat destekleri ve doğrudan kamu yatırımları sayesinde firmaların küresel tedarik zincirlerinde güçlü aktörlere dönüştüğünü söyledi.

Türkiye'nin de kendi üretim yapısına ve finansman imkanlarına uygun özgün bir model oluşturması gerektiğini belirten Ardıç, "Destek sistemini yeniden kurarken artık 'ne kadar veriyoruz?' sorusundan önce, 'nereye veriyoruz?' sorusunu sormalıyız." dedi.

'NEFES VERİRKEN YÖNÜ DE KURMALIYIZ'

Mevcut teşvik sisteminde firmaların büyüdüklüklerinde desteği kaybetmesinin yanlış olduğunu savunan Ardıç, stratejik alanların kamu ve özel sektör tarafından birlikte belirlenmesi gerektiğini kaydetti.

"Büyüyen, yatırım yapan ve ihracatını artıran işletmenin desteği kesilmemeli; büyüme ve ihracat taahhüdü karşılığında devam etmelidir." diyen Ardıç, sanayiciye geçici bir rahatlama sağlanırken uzun vadeli yönün de eş zamanlı belirlenmesi gerektiğini ifade etti.

Ardıç, "Önce nefes sonra yön değil, nefes verirken yönü de kurmalıyız." dedi.

Bugün çok sayıda KOBİ'miz başarıyla üretim yapıyor

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardiç**, yeni dönemde oda üyelerini, NATO'nun savunma tedarikindeki yeni düzeyine hazırlamayı hedeflediklerini belirterek, "Bugün çok sayıda KOBİ'miz, büyük savunma kuruluşlarının tedarik zincirlerinde başarıyla üretim yapıyor" dedi.

ASO'nun ağustos dönemi oda meclisi ile 2. ve 3. OSB müteşebbis heyet müşterek toplantıları, oda binasında gerçekleştirildi.

Ardiç, burada yaptığı konuşmada, Malazgirt Zaferi'nin 955'inci, Büyük Taarruz'un 104'üncü yıl dönümü ile 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı kutladı.

Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Mühendislik Firması Listesi'ndeki Türk mühendislik firması sayısının 48'e yükseldiğini ifade eden Ardiç, bu firmalardan 22'sinin Ankara merkezli olmasının ayrı bir gurur kaynağı olduğunu söyledi.

Ardiç, stratejik teşvikler, uzun vadeli ve uygun maliyetli finansman, kamu alımları gibi hedef odaklı sanayi politikalarının bugün küresel rekabetin temel araçları haline geldiğini bildirdi. Bu dönemde savunma sanayisi, siber güvenlik, uydu ve radar sistemlerinin ulusal güvenliğin temel unsurları olduğunu dile getiren Ardiç, ülkeler arasındaki yarışın artık geleceğin kritik teknolojilerini geliştirmek, bunların üretim altyapısını elde tutmak ve küresel değer zincirlerini yönlendirmek üzerinden yürüdüğünü anlattı.

ASO BAŞKANI ARDIÇ, ODANIN AĞUSTOS AYI MECLİS TOPLANTISINDA KONUŞTU:

"Ankara yüksek teknoloji ve bilgi yoğun sektörlerde yeniden sanayileşiyor"

ANKARA (AA) - Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardic, yeni dönemde oda üyelerini, NATO'nun savunma tedarikindeki yeni düzenine hazırlamayı hedeflediklerini belirterek, "Bugün çok sayıda KOBİ'miz, büyük savunma kuruluşlarının tedarik zincirlerinde başarıyla üretim yapıyor." dedi.

ASO'nun ağustos dönemi oda meclisi ile 2. ve 3. OSB müteşebbis heyet müşterek toplantıları, oda binasında gerçekleştirildi.

Ardıç, burada yaptığı konuşmada, Malazgirt Zaferi'nin 955'inci, Büyük Taarruz'un 104'üncü yıl dönümü ile 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı kutladı.

Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Mühendislik Firması Listesi'ndeki Türk mühendislik firması sayısının 48'e yükseldiğini ifade eden Ardic, bu firmalardan 22'sinin Ankara merkezli olmasının ayrı bir gurur kaynağı olduğunu söyledi.

Ardıç, stratejik teşvikler, uzun vadeli ve uygun maliyetli finansman, kamu alımları gibi hedef odaklı sanayi politikalarının bugün küresel rekabetin temel araçları haline geldiğini bildirdi.

Bu dönemde savunma sanayisi, siber güvenlik, uydur ve radar sistemlerinin ulusal güvenliğin temel unsurları olduğunu dile getiren Ardic, ülkeler arasındaki yarışın artık geleceğin kritik teknolojilerini geliştirmek, bunların üretim altyapısını elde tutmak ve küresel değer zincirlerini yönlendirmek üzerinden yürüdüğünü anlattı.

"ÖNCELİĞİMİZ ÜRETİM YAPIMIZA UYGUN ÖZGÜN MODEL KURMAK OLMALI"
Ardıç, bu anlamda Çin örneğini

vererek, söz konusu ülkenin rekabet gücünü artık stratejik sektör seçimiyle, uzun vadeli finansmanla, kamu alımlarıyla ve teknoloji odaklı firma geliştirme politikalarıyla artırdığını kaydetti.

Ülkenin geleceği açısından stratejik alanları belirlemenin önemine dikkati çeken Ardic, "Teşvik, işletmeyi geçici olarak ayakta tutan bir yardım değil, onu küresel rekabete hazırlayan, teknolojik ilerlemeye zorlayan ve sonuç üreten bir sanayi politikası olmalıdır. Ülke olarak bizim önceliğimiz de kendi üretim yapımıza, finansman imkanlarımıza ve dış ticaret ilişkilerimize uygun özgün bir model kurmak olmalıdır." diye konuştu.

Ardıç, stratejik alanların ise kamu ve özel sektör işbirliğiyle belirlenmesi gerektiğini söyledi.

Enflasyonla mücadelede vazgeçmenin mümkün olmadığını ancak dezenflasyon programının sanayisizleşmeye dönüşmemesi gerektiğini vurgulayan Ardic, "İhtiyacımız olan, enflasyonla mücadeleyi, üretimi ve ihracatı gözeterek önceleyen daha dengeli bir politika bileşimidir. Para politikasının daha sade, öngörülebilir bir yapıya kavuşturulması ve parasal aktarım mekanizmasının güçlendirilmesi büyük önem taşıyor." değerlendirmesinde bulundu.

Ankara'nın bu anlamda ülke genelinden ayrıştığına işaret eden Ardic, imalat istihdamında bu yılın 7 aylık döneminde Ankara'da geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23'ün üzerinde güçlü bir artış gerçekleştiğini bildirdi.

Ardıç, böylece Ankara'nın artış hızının, Türkiye ortalamasının 5,7 katına ulaştığını bilgisini vererek,

"Savunma ve havacılık başta olmak üzere elektronik ve optik, makine ve teçhizat, yazılım, ileri mühendislik ve sistem entegrasyonunda belirgin bir sanayi derinleşmesi yaşıyoruz. Ankara bir taraftan yüksek teknoloji ve bilgi yoğun sektörlerde yeniden sanayileşirken diğer taraftan geleneksel ve daha kırılğan üretim katmanlarında sanayisizleşme baskısıyla karşı karşıya kalıyor." dedi.

Başkentte gerçekleştirilen 2026 NATO Ankara Zirvesi'nin kent sanayisi açısından yeni bir fırsat penceresi açtığını belirten Ardic, şunları kaydetti:

"Zirvenin sanayimiz açısından asıl önemi, savunma üretim ve tedarik düzeninde başlayan değişimdir. Yeni dönemde bir ürüne veya fabrikaya sahip olmanın yanında, üretim kapasitesinin belgelenebilir, uluslararası sistemlerde görünür ve gerektiğinde hızla dönüştürülebilir olması da stratejik değer taşıyor. Bu yaklaşım, henüz ürün olmasa da makine altyapısı ve üretim kabiliyeti bulunan firmalarımıza uluslararası

tedarik zincirlerinin kapısını açabilir. Oda olarak, NATO'nun savunma tedarikindeki yeni düzenine üyelerimizi hazırlamak için gerekli adımları atacağız. Firmalarımızın hazırlık düzeyini tespit edecek, kapasite raporlarımızdan yararlanarak Ankara sanayisinin uluslararası sistemlerde aranabilir kabiliyet envanterini çıkaracağız. Kodlama ve teknik dosya eğitimlerinden test ve belgelendirme süreçlerine kadar ihtiyaç duydukları her alanda firmalarımızın yanında olacağız, bir tip sözleşme kılavuzu hazırlayacağız. NATO'nun uygulama planı hazırlanırken Ankara sanayisinin görüş ve ihtiyaçlarının ulusal karar süreçlerine yansımaları için çalışacağız. Bugün çok sayıda KOBİ'miz, büyük savunma kuruluşlarının tedarik zincirlerinde başarıyla üretim yapıyor. Hedefimiz, firmalarımızın alt yüklenici olarak edindikleri bilgi ve tecrübeyi daha ileri bir seviyeye taşıyarak kendi ürün ve teknolojilerini geliştirmelerini sağlamaktır."

ASO Başkanı Ardıç: "Nato'nun Uygulama Planı Hazırlanırken Ankara Sanayisinin İhtiyaçlarının Ulusal Karar Süreçlerine Yansımaları İçin Çalışacağız"

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardıç**, NATO'nun savunma tedarikindeki yeni düzenine üyelerini hazırlamak için gerekli adımları atacaklarını altını çizerek, "NATO'nun uygulama planı hazırlanırken **Ankara** sanayisinin ihtiyaçlarının ulusal karar süreçlerine yansımaları için çalışacağız" dedi. **Ankara Sanayi Odası (ASO)** Başkanı **Seyit Ardıç**, Ağustos ayı Meclis Toplantısı'nda Türkiye'nin sanayi politikası ve küresel rekabette yaşanan değişime ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Toplantı çerçevesinde stratejik sektörlerin desteklenmesi, enflasyonla mücadele sürecinde üretimin korunması, **Ankara** sanayisinin gelişimi ve NATO Zirvesi'nin Türk sanayisine sunduğu fırsatları ele aldı. Burada bir konuşma gerçekleştiren **ASO** Başkanı **Ardıç**, ENR 2026 listesinde yer alan Türk müteahhitlik firması sayısının 45'ten 48'e yükseldiğini de hatırlattı. **Ardıç**, firmaların 22'sinin **Ankara** merkezli olmasının gurur verici olduğunu söyledi. **Ardıç**, listede yükseliş gösteren Türk firmalarını ve çalışanlarını da kutladı. "Yeni dönemde savunma sanayii, siber güvenlik, uydur ve radar sistemleri ulusal güvenliğin temel unsurları olarak öne çıkıyor" **Ardıç**, ülkelerin sanayi politikalarının yeni bir faza geçtiği vurgulayarak, devletlerin teşvik sistemlerinin daha seçici ve proaktif hale geldiğini kaydetti. **Ardıç**, "Devletler düzenleyici olmanın ötesine geçiyor; yatırımcı, finansör ve stratejik yönlendirici olarak sahaya iniyor. Stratejik teşvikler, uzun vadeli ve uygun maliyetli finansman, kamu alımları gibi hedef odaklı sanayi politikaları bugün küresel rekabetin temel araçları haline geliyor. Bu yeni

dönemde bazı sektörler, taşıdıkları stratejik öneme diğerlerinden ayrışıyor. Savunma sanayii, siber güvenlik, uydur ve radar sistemleri ulusal güvenliğin temel unsurları olarak öne çıkıyor. Yeni iletişim, yapay zekâ, robotik ve kuantum teknolojileri ekonomik ve teknolojik üstünlüğün belirleyici alanları arasında yer alıyor. Batarya, elektrikli araç, güneş paneli ve hidrojen teknolojileri ise enerji dönüşümüne yön veriyor" açıklamasında bulundu "Teşvik, küresel rekabete hazırlayan ve sonuç üreten bir sanayi politikası olmalıdır" **Ardıç**, küresel rekabetin üretim ve ihracatın ötesine geçtiğini belirterek, Çin'in stratejik sektörlerle yönelik finansman ve teknoloji politikalarıyla güneş paneli, lityum batarya ve elektrikli araç gibi alanlarda güçlü bir üretici konumuna geldiğini söyledi. OECD verilerinin de bu modelin küresel rekabetteki etkisini ortaya koyduğunu ifade eden **Ardıç**, şöyle konuştu: "Bu modelin bize verdiği mesaj açıktır. Sanayi politikası, bütün firmalara aynı ölçüde destek dağıtan genel bir teşvik sisteminden ibaret değildir. Önemli olan, ülkenin geleceği açısından stratejik alanları belirlemektir. Teknoloji geliştirme, verimlilik, ihracat, yerileştirme ve nitelikli istihdam kapasitesi bulunan firmaları uzun vadeli ve performansla dayalı araçlarla büyüttür. Teşvik, işletmeyi geçici olarak ayakta tutan bir yardım değil; onu küresel rekabete hazırlayan, teknolojik ilerlemeye zorlayan ve sonuç üreten bir sanayi politikası olmalıdır. Ülke olarak bizim önceliğimiz de; kendi üretim yapımıza, finansman imkânlarımıza ve dış ticaret ilişkilerimize uygun özgün bir model kurmak olmalıdır."

"Bir yandan işletmelere süreli bir nefes alanı açmalı, diğer yandan seçici destek sistemini bugünden kuralmalıyız" **Ardıç**, destek sistemini yeniden kurarken artık desteğin kime verildiğine değil nereye verildiğine bakılması gerektiğini dile getiren **Ardıç**, "Firmayı büyümeye teşvik ediyoruz; firma ölçek kazandığında ise desteği kesiyoruz. Tam güç birikmeye başladığı anda sistem elini çekiyor. Stratejik alanları kamu

destek sistemini bugünden kuralmalıyız" değerlendirmesinde bulundu. "Dezenflasyon programının sanayisizleşmeye dönüşmesine de izin veremeyiz" **Ardıç**, yıllık enflasyonun Mayıs 2024'teki yüzde 75 seviyesinden yüzde 30'lara gerilemesinin önemli olduğunu fakat enflasyonla mücadelenin sanayiciler açısından ağır maliyetler oluşturduğunu ifade ederek, "Enflasyonla

Merkez Bankası'nın faiz politikasıyla sınırlı kalamaz. Kamu harcamaları, vergi politikası, yönetilen ve yönlendirilen fiyatlar ve beklenti yönetimi; para politikası ile güçlü bir eş güdüm içinde yürütülmelidir" şeklinde konuştu. "NATO Zirvesi'nin sanayimiz açısından önemi, savunma üretim ve tedarik düzeninde başlayan değişimdir" **Ankara**'da gerçekleştirilen NATO Zirvesi'nin Türkiye'nin stratejik konumunu güçlendirirken sanayi açısından da yeni fırsatlar sunduğunu kaydeden **Ardıç**, "Zirvede güvenlik politikalarının yanı sıra savunma üretimi, teknolojik kapasite, tedarik zincirlerinin dayanıklılığı ve sanayi iş birlikleri de gündemin merkezinde yer aldı. Ortak üretim kapasitesinin genişletilmesi, savunma ticaretindeki engellerin azaltılması ve KOBİ'lerin tedarik sistemine daha güçlü şekilde entegre edilmesi yönünde önemli kararlar alındı. Kamuoyunda 50 milyar doların üzerinde yeni tedarik rakamı konuşuldu. Oysa zirvenin sanayimiz açısından asıl önemi, savunma üretim ve tedarik düzeninde başlayan değişimdir. Yeni dönemde bir ürüne veya fabrikaya sahip olmanın yanında, üretim kapasitesinin belgelenebilir, uluslararası sistemlerde görünür ve gerektiğinde hızla dönüştürülebilir olması da stratejik değer taşıyor. Bu yaklaşım, henüz ürünü olmasa da makine altyapısı ve üretim kabiliyeti bulunan firmalarımıza uluslararası tedarik zincirlerinin kapısını açabilir" ifadelerini kullandı. "NATO'nun uygulama planı hazırlanırken **Ankara** sanayisinin ihtiyaçlarının ulusal karar süreçlerine yansımaları için

çalışacağız" **Ardıç**, **ASO** olarak NATO'nun savunma tedarikindeki yeni düzenine üyelerini hazırlamak için gerekli adımları atacaklarının altını çizerek, "Firmalarımızın hazırık düzeyini tespit edecek; kapasite raporlarımızdan yararlanarak **Ankara** sanayisinin uluslararası sistemlerde aranabilir kabiliyet envanterini çıkaracağız. Kodlama ve teknik dosya eğitimlerinden görüş ve belgelendirme süreçlerine kadar ihtiyaç duydukları her alanda firmalarımızın yanında olacağız, bir tip sözleşme kılavuzu hazırlayacağız. NATO'nun uygulama planı hazırlanırken **Ankara** sanayisinin görüş ve ihtiyaçlarının ulusal karar süreçlerine yansımaları için çalışacağız" dedi. "Yeni dünyada güvenlik kapasitesi ile sanayi gücü birbirinden ayrı düşünülemez" KOBİ'lerin savunma sanayii tedarik zincirlerinde kazandıkları deneyimi kendi ürün ve teknolojilerini geliştirmeye yöneltmeleri gerektiğini dile getiren **Ardıç**, hedefin KOBİ'leri özgün ürün geliştiren ve küresel pazarlarda rekabet eden şirketlere dönüştürmek olduğunu söyledi. **Ardıç** sözlerine şu şekilde devam etti: "Yeni dünyada güvenlik kapasitesi ile sanayi gücü birbirinden ayrı düşünülemez. Güçlü bir savunma sanayii; üretim kabiliyeti, teknoloji, finansman ve nitelikli insan kaynağıyla mümkündür. Başkentimiz, bu dört unsur buluşturan, üniversite ile sanayinin bir araya geldiği ender merkezlerden biridir. Ülkemizin jeopolitik önemini ekonomik ve teknolojik üstünlüğe dönüştürürken **Ankara**'yı da bu sürecin öncü merkezlerinden biri haline getirmek için kararlılıkla çalışıyoruz." **ANKARA** (İHA)

ve özel sektör birlikte belirlemeli; o alanlarda hangi firmanın destekleneceğine performans karar verilmelidir. Büyüyen, yatırım yapan ve ihracatını artıran işletmenin desteği kesilmemelidir; büyüme ve ihracat taahhüdü karşılığında devam etmelidir. Ancak bugünün şartlarını da görmeliyiz. Sanayicimiz yüksek finansman maliyeti, uzun tahsilat vadeleri ve daralan taleple mücadele ediyor. Bu nedenle iki hattı aynı anda yürütmeliyiz: Bir yandan işletmelere süreli bir nefes alanı açmalı, diğer yandan seçici

mücadeleden vazgeçmek elbette mümkün değildir. Ancak dezenflasyon programının sanayisizleşmeye dönüşmesine de izin veremeyiz. Sanayicilerimiz bugün yeni yatırım yapmanın değil, bu zor şartlara daha ne kadar dayanabileceğinin, nasıl ayakta kalabileceğinin hesabını yapıyor. Fiyat istikrarını sağlamaya çalışırken, üretim istikrarını kaybetmemeliyiz. İhtiyacımız olan, enflasyonla mücadeleyi üretimi ve ihracatı gözetenek önceleyen daha dengeli bir politika bileşimidir. Bu mücadele

ASO Başkanı Ardıç: "Sanayinin ihtiyaçlarını NATO'ya taşıyacağız"

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seydi Ardıç, NATO'nun savunma tedarikindeki yeni düzenine üyelerini hazırlamak için gerekli adımları atacaklarını altını çizerek, "NATO'nun uygulama planı hazırlanırken Ankara sanayisinin ihtiyaçlarının ulusal karar süreçlerine yansımaları için çalışacağız" dedi.

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seydi Ardıç, Ağustos ayı Meclis Toplantısı'nda Türkiye'nin sanayi politikası ve küresel rekabette yaşanan değişime ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Toplantı çerçevesinde stratejik sektörlerin desteklenmesi, enflasyonla mücadele sürecinde üretimin korunması, Ankara sanayisinin gelişimi ve NATO Zirvesi'nin Türk sanayisine sunduğu fırsatları ele aldı.

Burada bir konuşma gerçekleştiren ASO Başkanı Ardıç, ENR 2026 listesinde yer alan Türk müteahhithlik firması sayısının 45'ten 48'e yükseldiğini de hatırlattı. Ardıç, firmaların 22'sinin Ankara merkezli olmasının gurur verici olduğunu söyledi. Ardıç, listede yükseliş gösteren Türk firmalarını ve çalışanlarını da kutladı.

"Yeni dönemde savunma sanayii, siber güvenlik, uydur ve radar sistemleri ulusal güvenliğin temel unsurları olarak öne çıkıyor"

Ardıç, ülkelerin sanayi politikalarının yeni bir faza geçtiği vurgulayarak, devletlerin teşvik sistemlerinin daha seçici ve proaktif hale geldiğini kaydetti. Ardıç, "Devletler düzenleyici olmanın ötesine geçiyor; yatırımcı, finansör ve stratejik yönlendirici olarak sahaya iniyor. Stratejik teşvikler, uzun vadeli ve uygun maliyetli finansman, kamu alımları gibi hedef odaklı sanayi politikaları bugün küresel rekabetin temel araçları haline geliyor. Bu yeni dönemde bazı sektörler, taşıdıkları stratejik öneme değerlerinden ayrışıyor. Savunma sanayii, siber güvenlik, uydur ve radar sistemleri ulusal güvenliğin temel unsurları olarak öne çıkıyor. Yarı iletkenler, yapay zekâ, robotik ve kuantum teknolojileri ekonomik ve teknolojik üstünlüğün belirleyici alanları arasında yer alıyor. Batarya, elektrikli araç, güneş paneli ve hidrojen teknolojileri ise enerji dönüşümüne yön veriyor" açıklamasında bulundu.

"Teşvik, küresel rekabete hazırlayan ve sonuç üreten bir sanayi politikası olmalıdır"

Ardıç, küresel rekabetin üretim ve ihracatın ötesine geçtiğini belirterek, Çin'in stratejik sektörlerle yönelik finansman ve teknoloji politikalarıyla güneş paneli, lityum batarya ve elektrikli araç gibi alanlarda güçlü bir üretici konumuna geldiğini söyledi. OECD verilerinin de bu modelin küresel rekabetteki etkisini ortaya koyduğunu ifade eden Ardıç, şöyle konuştu:

"Bu modelin bize verdiği mesaj açıktır. Sanayi politikası, bütün firmalara aynı ölçüde destek dağıtan genel bir teşvik sisteminden ibaret değildir. Önemli olan, ülkenin geleceği açısından stratejik alanları belirlemektir. Teknoloji geliştirme, verimlilik, ihracat, yerleştirme ve nitelikli istihdam kapasitesi bulunan firmaları uzun vadeli ve performansla dayalı araçlarla büyütme, teşvik, işletmeyi geçici olarak ayakta tutan bir yardım değil; onu küresel rekabete hazırlayan, teknolojik ilerlemeye zorlayan ve sonuç üreten bir sanayi politikası olmalıdır. Ülke olarak bizim önceliğimiz de; kendi üretim yapımıza, finansman imkânlarımıza ve dış ticaret ilişkilerimize uygun özgün bir model kurmak olmalıdır."

"Bir yandan işletmelere süreli bir nefes alanı açmalı, diğer yandan seçici destek sistemini bugünden kuralmalıyız"

Destek sistemini yeniden kurarken artık desteğin kime verildiğine değil nereye verildiğine bakılması gerektiğini dile getiren Ardıç, "Firmayı büyümeye teşvik ediyoruz; firma ölçek kazandığında ise desteği kesiyoruz. Tam güç birikmeye başladığı anda sistem elini çekiyor. Stratejik alanları kamu ve özel sektör birlikte belirlemeli; o alanlarda hangi firmaların destekleneceğine performans karar verilmelidir. Büyüyen, yatırım yapan ve ihracatını artıran işletmenin desteği kesilmemelidir; büyüme ve ihracat taahhüdü karşılığında devam etmelidir. Ancak bugünün şartlarını da görmeliyiz. Sanayicimiz yüksek finansman maliyeti, uzun tahsilat vadeleri ve dalaralan taleple mücadele ediyor. Bu nedenle iki hatı aynı anda yürütmeliyiz: Bir yandan işletmelere süreli bir nefes alanı açmalı, diğer yandan

seçici destek sistemini bugünden kuralmalıyız" değerlendirmesinde bulundu.

"Dezenflasyon programının sanayisizleşmeye dönüşmesine de izin veremeyiz"

Ardıç, yıllık enflasyonun Mayıs 2024'teki yüzde 75 seviyesinden yüzde 30'lara gerilemesinin önemli olduğunu fakat enflasyonla mücadelelenin sanayiciler açısından ağır maliyetler oluşturduğunu ifade ederek, "Enflasyonla mücadelede vazgeçmek elbette mümkün değildir. Ancak dezenflasyon programının sanayisizleşmeye dönüşmesine de izin veremeyiz. Sanayicilerimiz bugün yeni yatırım yapmanın değil, bu zor şartlara daha ne kadar dayanabileceğinin, nasıl ayakta kalabileceğinin hesabını yapıyor. Fiyat istikrarını sağlamaya çalışırken, üretim istikrarını kaybetmemeliyiz. İhtiyacımız olan, enflasyonla mücadeleyi üretimi ve ihracatı gözeterek önceleyen daha dengeli bir politika biçimidir. Bu mücadele Merkez Bankası'nın faiz politikasıyla sınırlı kalmaz. Kamu harcamaları, vergi politikası, yönetilen ve yönlendirilen fiyatlar ve beklenti yönetimi; para politikası ile güçlü bir eş güdüm içinde yürütülmelidir" şeklinde konuştu.

"NATO Zirvesi'nin sanayimiz açısından önemi, savunma üretim ve tedarik düzeninde başlayan değişimdir"

Ankara'da gerçekleştirilen NATO Zirvesi'nin Türkiye'nin stratejik konumunu güçlendirirken sanayi açısından da yeni fırsatlar sunduğunu kaydeden Ardıç, "Zirvede güvenlik politikalarının yanı sıra savunma üretimi, teknolojik kapasite, tedarik zincirlerinin dayanıklılığı ve sanayi iş birlikleri de gündemin merkezinde yer aldı. Ortak üretim kapasitesinin genişletilmesi, savunma ticaretindeki engellerin azaltılması ve KOBİ'lerin tedarik sistemine daha güçlü şekilde entegre edilmesi yönünde önemli kararlar alındı. Kamuyuunda 50 milyar doların üzerinde yeni tedarik rakamı konuşuldu. Oysa zirvenin sanayimiz açısından asıl önemi, savunma üretim ve tedarik düzeninde başlayan değişimdir. Yeni dönemde bir ürüne veya fabrikaya sahip olmanın yanında, üretim kapasitesinin belgelenebilir, uluslararası sistemlerde görünür ve gerektiğinde hızla dönüştürülebilir olması da stratejik değer taşıyor. Bu yaklaşım, henüz ürünü olmasa da makine altyapısı ve üretim kabiliyeti bulunan firmalarımıza uluslararası tedarik zincirlerinin kapısını açabilir" ifadelerini kullandı.

"NATO'nun uygulama planı hazırlanırken Ankara sanayisinin ihtiyaçlarının ulusal karar süreçlerine yansımaları için çalışacağız"

Ardıç, ASO olarak NATO'nun savunma tedarikindeki yeni düzenine üyelerini hazırlamak için gerekli adımları atacaklarını altını çizerek, "Firmalarımızın hazırlik düzeyini tespit edecek; kapasite raporlarımızdan yararlanarak Ankara sanayisinin uluslararası sistemlerde aranabilir kabiliyet envanterini çıkaracağız."

Kodlama ve teknik dosya eğitimlerinden test ve belgelendirme süreçlerine kadar ihtiyaç duydukları her alanda firmalarımızın yanında olacağız, bir tip sözleşme kılavuzu hazırlayacağız. NATO'nun uygulama planı hazırlanırken Ankara sanayisinin görüş ve ihtiyaçlarının ulusal karar süreçlerine yansımaları için çalışacağız" dedi.

"Yeni dünyada güvenlik kapasitesi ile sanayi gücü birbirinden ayrı düşünülemez"

KOBİ'lerin savunma sanayii tedarik zincirlerinde kazandıkları deneyimi kendi ürün ve teknolojilerini geliştirmeye yönelmeleri gerektiğini dile getiren Ardıç, hedefin KOBİ'leri özgün ürün geliştiren ve küresel pazarlarda rekabet eden şirketlere dönüştürmek olduğunu söyledi. Ardıç sözlerine şu şekilde devam etti:

"Yeni dünyada güvenlik kapasitesi ile sanayi gücü birbirinden ayrı düşünülemez. Güçlü bir savunma sanayii; üretim kabiliyeti, teknoloji, finansman ve nitelikli insan kaynağıyla mümkündür. Başkentimiz, bu dört unsuru buluşturan, üniversite ile sanayinin bir araya geldiği ender merkezlerden biridir. Ülkemizin jeopolitik önemini ekonomik ve teknolojik üstünlüğe dönüştürürken Ankara'yı da bu sürecin öncü merkezlerinden biri haline getirmek için kararlılıkla çalışıyoruz."

Kaynak: İHA

DEZENFLASYON PROGRAMI SANAYİSİZLEŞMEYE DÖNÜŞMEMELİ

Ankara Sanayi Odası (ASO)

Başkanı **Seyit Ardic**, stratejik teşvikler, uzun vadeli ve uygun maliyetli finansman, kamu alımları gibi hedef odaklı sanayi politikalarının bugün küresel rekabetin temel araçları haline geldiğini belirtti. Bu dönemde savunma sanayisi, siber güvenlik, uydu ve radar sistemlerinin ulusal güvenliğin temel unsurları olduğunu anlatan Ardic, ülkeler arasındaki yarışın artık geleceğin kritik teknolojilerini geliştirmek, bunların üretim altyapısını elde tutmak ve küresel değer zincirlerini yönlendirmek üzerinden yürüdüğünü vurguladı. Ülkenin geleceği açısından stratejik alanları belirlemenin önemine dikkati çeken Ardic, "Teşvik, işletmeyi geçici olarak ayakta tutan bir yardım değil, onu küresel rekabete hazırlayan, teknolojik

ilerlemeye zorlayan ve sonuç üreten bir sanayi politikası olmalıdır. Ülke olarak bizim önceliğimiz de kendi üretim yapımıza, finansman imkanlarımıza ve dış ticaret ilişkilerimize uygun öz-

gün bir model kurmak olmalıdır" dedi. Ardic, stratejik alanların ise kamu ve özel sektör işbirliğiyle belirlenmesi gerektiğini söyledi. Enflasyonla mücadelede vazgeçmenin mümkün olmadığını ancak dezenflasyon programının sanayisizleşmeye dönüşmemesi gerektiğini kaydeden Ardic, "İhtiya-

yacımız olan, enflasyonla mücadeleyi, üretimi ve ihracatı gözeterek önceleyen daha dengeli bir politika bileşimidir. Para politikasının daha sade, öngörülebilir bir yapıya kavuşturulması ve parasal aktarım mekanizmasının güçlendirilmesi büyük önem taşıyor" diye konuştu. (AA)

Seyit Ardic